

принципы самостоятельной работы студентов на предмете скульптура и определить роль руководителя в управлении и контроле процессом обучения.

Ключевые слова: самостоятельная работа, принцип, скульптура, руководитель, процесс обучения.

Volskaya H. V. Organization of independent work of students and the education process, learning sculpture

In the article author rasmatryvaet Features Pedagogical process in preparation for samostoyatelnoy activities of students in the process of learning sculpture. The author also offers vyuvyt Principles samostoyatelnoy work students on presentation of sculpture and head of opredelyt role in the management and control process of education.

Key words: independents work, principle, sculpture, head, the learning process.

Стаття надійшла до редакції 15.01.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 37.013.42-053.2-056.24

О. П. Глоба

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
МЕДИЧНИХ ГРУП**

В останнє десятиліття рівень здоров'я і фізичної підготовленості студентської молоді значно погіршав. Свідом цьому є те, що майже 90 % абітурієнтів вузів мають відхилення в стані здоров'я. Число дівчат, що мають хронічні захворювання, збільшилося з 43,9% до 75%. До закінчення вищих навчальних закладів залишається менше 5% відносно здорової молоді [5].

Основними причинами цього положення, на думку багатьох дослідників, є дефіцит рухової активності впродовж всього періоду навчання в освітніх установах, зумовлений недосконалістю державних програм з фізичного виховання і недостатнім рівнем культури здорового способу життя всіх суб'єктів освіти [1 – 4].

Ця проблема загострюється для студентів з відхиленнями в стані здоров'я і віднесених до спеціальних медичних груп [3]. За підсумками поглиблених медичних оглядів близько 30% студентів вузів відносяться до спеціальних медичних груп, і число їх щорік збільшується на 3 – 8% [4].

Аналіз науково-методичної літератури показав, що методологія фізичного виховання і оздоровлення студентів спеціальних медичних груп у ВНЗ практично не розроблена та не дозволяє повною мірою здійснювати поставлені перед нею завдання з цілого ряду причин.

Необхідність розробки ефективної технології фізичного виховання в спеціальних медичних групах диктується різноманітністю і суперечністю поглядів за наступними напрямками досліджень: комплектування навчальних груп (за захворюваннями, фізичним розвитком, підготовленістю, функціональним станом організму); зміст навчальних занять; організація навчальних занять (з основною групою за умови індивідуального дозування навантаження, в спеціальній медичній групі з врахуванням діагнозу захворювання, в групах лікувальної фізичної культури); спрямованість навчальних занять (професійно-прикладна фізична підготовка, оздоровча, спеціалізована й ін.).

Найчастіше ці підходи залежать від: умов ВНЗ (матеріальних, регіональних, кліматичних); компетенції і можливостей викладача, його творчого потенціалу; особливостей розвитку осіб, що займаються фізичними вправами.

Звідси витікає потреба в пошуку найбільш ефективних організаційних форм, засобів і методів фізичного виховання, раціональних інноваційних підходів щодо нормування фізичних навантажень, адекватних функціональному стану організму людини, забезпечуючи відновлення порушених функцій організму, стійку фізичну та розумову працездатність студентів в умовах навчальної діяльності.

Спостерігається явне протиріччя між зростаючим рівнем вимог до підготовленості фахівців до майбутньої діяльності і потребою суспільства, що підвищується, у здорових і фізично розвинених людях, з одного боку, а з іншої – недостатньою розробленістю здоров'язберігаючих технологій у фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп ВНЗ.

Метою нашого дослідження стала розробка і експериментальне обґрунтування методики оздоровчих комбінованих занять з фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп в умовах ВНЗ. Об'єктом дослідження став процес фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп здоров'язберігаючої спрямованості.

Процес фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп, за нашим розумінням, має проходити успішніше за наступних умов:

- орієнтації на мотиваційну сферу студентів щодо регулярних занять фізичними вправами, рівень індивідуальної підготовленості і стан здоров'я осіб, що займаються;
- раціональне комбінування засобів, методів і рухових режимів з врахуванням програмних вимог ВНЗ і реабілітаційно-оздоровчої спрямованості навчально-тренувальних занять;

– інтеграції адаптованого фізичного виховання та корекційно-реабілітаційної освітньої діяльності.

На першому етапі дослідження нашою науковою групою проведено ретельний аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження, на основі якої нами була сформована робоча гіпотеза, визначені завдання експериментальної роботи. Оцінка стану здоров'я, рівня підготовленості (фізичної, функціональної та психологічної) студентів спеціальних медичних груп, з'ясування їх особистого відношення до фізичної культури і реабілітаційно-оздоровчої роботи, було проведено нами за допомогою спеціально розроблених тестів і анкетування.

Аналіз літератури показує, що на момент вступу до вищих навчальних закладів майже 45% студентів мають відхилення в стані здоров'я з тенденцією щорічного зростання кількості таких студентів на 3 – 8%. Основними з них є захворювання систем кровообігу, нервової системи, органів дихання, органів травлення, сечостатевої й ендокринної систем. Організація фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп ускладнена тим, що більш ніж 78% з них мають функціональні порушення в декількох системах, тому доцільніше проводити розподіл студентів на навчально-тренувальні групи за рівнем функціональної підготовленості з використанням комбінованих підходів щодо індивідуального нормування фізичних навантажень.

Проведене анкетування студентів першого курсу спеціальних медичних груп показало, що до 70% з них неадекватно оцінюють свій стан здоров'я, до 50% використовували рухові режими, що не відповідають їх функціональним можливостям. У 90% респондентів була відсутня внутрішня мотивація і готовність до власного реабілітування й оздоровлення.

На другому етапі нами була розроблена й апробована здоров'язберігаюча технологія організації фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп на основі комбінованої форми проведення навчальних занять; здійснювалася оцінка ефективності інноваційного підходу щодо організації навчального процесу з фізичного виховання в спеціальних медичних групах; були проведені „контрольні зрізи” для виявлення динаміки стану здоров'я і рівня підготовленості студентів спеціальних медичних груп.

Педагогічний експеримент показав, що розроблений нами комплексний підхід щодо організації процесу фізичного виховання студентів ВНЗ є дієвим інструментом у вдосконаленні психофізичного стану студентів спеціальних медичних груп. Про це свідчать темпи приросту показників фізичного і функціонального стану студентів експериментальної групи, а також підвищення рівня психічної захищеності та самооцінки.

У процесі організації фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами спеціальних медичних груп у ВНЗ виділяється цілий ряд

організаційних, технологічних, діагностичних, управлінських проблем, що вимагають швидкого вирішення. Проведене дослідження показало, що інтегрування звичайних форм і засобів організації навчального процесу з фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп ВНЗ з засобами і методами корекційно-реабілітаційної роботи сприяє значному підвищенню якості навчально-тренувальних занять, оздоровленню студентів за рахунок поліпшення біологічного і психічного складових їх здоров'я.

На третьому етапі був проведений аналіз результатів педагогічного експерименту, обробка даних дослідження, їх систематизація і опис, формування загальних висновків дослідження.

Комплексними критеріями оцінки ефективності інноваційного підходу щодо організації занять з фізичного виховання студентів СМГ стали, по-перше, перехід значної частки студентів до підготовчої та основної груп, по-друге, зменшення кількості пропущених навчальних занять у підрахунку на одного студента (від 30% до 50%), по-третє, підвищення рівня життєздатності та психічної задоволеності студентів від регулярних занять фізичними вправами.

Студентам спеціальних медичних груп в процесі навчання потрібно значно більше зусиль, ніж їх відносно здоровим колегам, що викликає напругу фізичних і психологічних ресурсів і робить украй актуальною відповідну організацію режиму їх рухової активності. Ці знання особливо важливі при підготовці фахівців, які працюватимуть з цим контингентом студентів. Такий фахівець сам має бути здоровим, або принаймні володіти основами здорового способу життя, переконуючи студентів своїм власним прикладом. Педагог повинен володіти спеціальною корекційно-реабілітаційною технологією, знати основи адаптивної фізичної культури як одного з найважливіших засобів оздоровлення і профілактики захворювань, вміти організувати оздоровчу роботу і самому бути прикладом у підтримці стану свого здоров'я.

Результати експериментальної роботи показали, що навчально-тренувальні заняття зі студентами СМГ, побудовані на основі з'єднання в різних засобів і форм підготовки з орієнтацією на вимоги державної навчальної програми, зважаючи на особливості стану здоров'я студентів, позитивне перенесення їх рухових навичок, раціональний розподіл навантаження і формування позитивної мотивації, є ефективним засобом корекції порушень психофізичного стану осіб, що займаються в спеціальних медичних групах.

Отримані результати відображають різноманіття зв'язків між станом здоров'я студентів, закономірностями спрямованості корекційно-реабілітаційної дії та особливостями адаптації організму студентів в процесі фізичного виховання у ВНЗ.

Проведене дослідження довело, що раціональне використання засобів, методів і режимів фізичного виховання зі студентами

спеціальних медичних груп сприяє підвищенню їх рівня здоров'я, фізичного і психічного розвитку. Експериментальна перевірка інноваційного підходу щодо організації процесу фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп дозволила зробити висновок про можливість його використання у вузівській практиці і свідчить про достатню ефективність навчально-тренувальних занять.

У ході експериментального дослідження нами були виявлені педагогічні умови (цільові, змістовні, організаційні, процесуальні і контролюючі), за яких значно підвищується ефективність процесу фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп; розроблено програмні компоненти фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп на основі інноваційного підходу з врахуванням програмних вимог ВНЗ і корекційно-оздоровчої спрямованості.

Список використаної літератури

1. Бородихин В. А. Совершенствование учебного процесса по физическому воспитанию студентов специальных медицинских групп : Автореф. дис. на соиск. ученой степ. канд. пед. наук / В. А. Бородихин. – Ленинград : ЛГИФК, 1977. – 26 с. **2. Глоба А. П.** Организационные и практические основы физического воспитания инвалидов с нарушениями функций спинного мозга. Методические указания. Советский спорт / А. П. Глоба. – М., 1990. – 48 с. **3. Кабачков В. А.** Основы физического воспитания с профессиональной направленностью в учебных заведениях профтехобразования: автореф. дис. на соиск. ученой степ, д-ра пед. наук. – М., 1996. – 63 с. **4. Моргачев В. А.** Физическое воспитание студентов вузов, зачисленных в специальную медицинскую группу / В. А. Моргачев, Н. В. Петров, М. Н. Тарасенко. – М. : Высшая школа, 1965, 147 с. **5. Соціально-педагогічна** робота з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями / за ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2003. – 146 с.

Глоба О. П. Інноваційні підходи щодо організації процесу фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп

Представлена стаття розкриває значення організованих занять з корекційного фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп з порушеннями опорно-рухового апарату.

Ключові слова: фізичні вправи, корекція порушень фізичного розвитку, опорно-руховий апарат.

Глоба А. П. Инновационные подходы в сфере организации процесса физического воспитания студентов специальных медицинских групп

Данная статья раскрывает значение организованных коррекционных занятий физическими упражнениями студентов

специальных медицинских групп с нарушениями опорно-двигательного аппарата.

Ключевые слова: физические упражнения, коррекция нарушений физического развития, опорно-двигательный аппарат.

Globa O.P. Innovative approaches in the sphere of physical education of students of the special medical group

This article exposes meaningfulness of employments physical exercises for the correction of physical violations related to violation of musculoskeletal system.

Key words: physical exercises, correction of physical violations, musculoskeletal system.

Стаття надійшла до редакції 09.04.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 378.016:784

О. О. Горбачевська

**ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ**

Докорінні зміни, які відбуваються в Україні, глибоко впливають на перебудову світогляду і психологію людей, духовне життя в цілому. Тому висувуються нові вимоги до результатів педагогічної діяльності. Важливого значення набувають завдання подолання розриву між культурою, наукою і освітою через використання необхідних умов для реалізації ідеї самооцінки людської особистості. В цьому контексті незмірно зростає роль вчителя. Реформи в суспільстві і, зокрема, в освіті тісно пов'язані з необхідністю відродження української культури.

Складовою загальною культурою є культура музична. Потяг до прекрасного, вміння бачити у буденному високе є проявом ментальності українського народу. Народна педагогіка завжди акцентувала увагу на формуванні естетичного ставлення людини до всіх сфер і проявів її земного життя, природи, праці, громадської діяльності, мистецтва та власної поведінки. Головні орієнтири естетичного виховання вбачались у тому, щоб навчити кожну особистість жити за неписаними законами краси і благородства: сформувати у підростаючого покоління навички творити прекрасне.

Вокальна культура є загальною і музичною культурою. Одним з проявів ментальності українського народу виступає прагнення до прекрасного, вміння бачити в буденному високе. Народна педагогіка завжди акцентувала увагу на формуванні естетичного відношення